

Калкала (الْقَلْقَلَة)

В арабския език има пет букви, при изговарянето на които се заключва въздух. Например ако кажете **أب** (аб) и спрете на **б** без да изговаряте никаква гласна, ще усетите, че въздухът, които е в устата ви се „заключва” – остава си там, докато не приключите с изговарянето на **б**. Когато в арабския и по-специално в Корана има съгласна буква, след която няма къса гласна, тя обикновено се означава със **сукун** (◌ْ) – малко кръгче над буквата. В Корана обикновено кръгчето е отворено от лявата страна. Трябва да уточним, че не е задължително над дадена дума да е изписан **сукун**. Просто ако над дадена буква няма къса гласна, тя директно получава **сукун**. **Сукун** получават и буквите, които завършват на съгласна с къса гласна и когато спираме на тях. Например ако прочетем следната дума самостоятелно **الصَّمَدُ**, то **дамата** (късото **у** над последната буква - ◌ْ) автоматично отпада и се превръща в **сукун**. Но ако продължим директно да четем със същия дъх, то тогава **дамата** се изговаря нормално и няма **сукун**: **الصَّمَدُ ۡ لَمْ**

1. Ако прочетем горното, спирайки между двете думи, бихме го прочели така: *Ас-самад. Лам.*
2. Но ако го прочетем на един дъх, се получава: *Ас-Самадулам.*

След като вече сме уточнили какво е **сукун** и кога го има, можем да пристъпим към Калкала. Както вече споменахме, в арабския има пет букви, при изговарянето, на които се заключва въздух: **ق, ط, ب, ج** и **د**. Учените са измислили думата **Кутубуджад** (كُتُبُجَدٍ), в която влизат всичките букви на Калкала.

Когато те са комбинирани със **сукун** (◌ْ) или след тях се спира, те се изговарят с кънтеж. Този кънтеж наподобява мекото изговаряне на съгласните в българския. Например **ябь, катрань**. Звъкът **ь** е нещо средно **а** и **е**, но при изговарянето му не бива да се движат устните и езика. **Калкала** се дели на два вида:

1. **Малка Калкала** (Калкала Сугра **الْقَلْقَلَة لَصْغَرًا**) – когато е в средата на думата или когато е в края на думата, но след нея не се спира.

2. Голяма Калкала (Калкала Кубра **الْفَلَقَلَةُ لَكُبْرًا**) – когато е в края на думата и се спира след нея.

Разликата между двете е, че втората е по-силно изразена. В някои *мусхафи* (копия на Свещения Коран), Калкалята се означава със **свѐтлосин цвят** за по-лесно четене. Такъв е примерът с Мусхаф ал-Таджуид.

Примери за малка Калкала в Корана:

1. 33:72 - **إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ**
2. 106:4 - **الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَعَاءَمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ**
3. 108:3 - **إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ**
4. 105:2 - **أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلِيلٍ**
5. 104:5 - **وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَطْمَةُ**

Примери за голяма Калкала в Корана:

1. 113:1 - **قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ**
2. 85:20 - **وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ**
3. 111:1 - **تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ**
4. 85:1 - **وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ**
5. 112:1 - **قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ**